

Lichen sclerosus

Lichen sclerosus is een huidziekte. Deze huidziekte komt het meest voor bij vrouwen en begint meestal op een leeftijd tussen 45 en 60 jaar. Soms komt Lichen sclerosus ook voor bij mannen en heel soms bij kinderen en dan vaker bij meisjes dan bij jongen.

Hoe krijgt u lichen sclerosus?

Waarom iemand lichen sclerosus krijgt, is niet helemaal bekend. Mogelijk speelt erfelijkheid een rol, maar niet bij iedereen. Het zou ook een auto-immuunziekte kunnen zijn (een fout van het lichaam waarbij het afweersysteem de gezonde cellen aanvalt).

Welke klachten geeft lichen sclerosus?

Lichen sclerosus veroorzaakt bleke, soms glanzende plekken, dunnere huid, kloofjes of wondjes en bloeduitstortingen. Dit komt doordat er onder de huid een ontsteking zit. De ontsteking is vaak niet zichtbaar, maar het gevolg wel. In het begin geeft lichen sclerosus vaak veel jeuk. Als de ontsteking blijft doorgaan, kunnen er littekens en pijn ontstaan.

Bij vrouwen

- Lichen sclerosus komt vooral voor op de schaamlippen en de anus.
- De huid voelt vaster en strakker aan.
- De ingang van de vagina kan krapper worden. Hierdoor kan seksueel contact pijnlijk zijn.
- In de huid rond de vagina kunnen gemakkelijk kloofjes komen. Deze kunnen pijn doen en soms vanzelf gaan bloeden. Dit is niet gevaarlijk, maar het is wel belangrijk om altijd een arts te bezoeken als u bloederige afscheiding opmerkt.
- Er kunnen blauwe plekken of bloeduitstortingen ontstaan en zichtbaar zijn.
- Door littekenvorming kunnen de kleine schaamlippen verdwijnen. De littekenvorming kan zich ook uitbreiden naar de clitoris. Dit is meestal niet pijnlijk, maar maakt deze plek wel minder gevoelig bij seksueel contact.

Bij mannen

- Lichen sclerosus komt vooral voor aan de penis en de voorhuid, met bleke, soms glanzende plekken op de eikel.
- Als de voorhuid erbij betrokken is, geeft deze in het begin vaak een strak gevoel als de penis stijf is.
- Er kunnen kloofjes op de voorhuid ontstaan.

- Als lichen sclerosus niet behandeld wordt, kan dit soms littekenvorming veroorzaken. Hierdoor kan de voorhuid ook in slappe toestand soms erg moeilijk over de eikel heen schuiven en pijn veroorzaken. Dit noemt met phymosis.

Lichen sclerosus op lichaam

Lichen sclerosus kan ook op de huid voorkomen. De huid is dan vaak bleek, glanzend en voelt wat strak aan.

Bij kinderen

Kinderen hebben vaak minder klachten, maar kunnen wel jeuk of een branderig gevoel hebben bij de geslachtsdelen. Soms is er sprake van vaginale afscheiding, pijn bij het plassen en/of het poepen. Bij jongens kunnen de afwijkingen een vernauwing van de voorhuid veroorzaken.

Is lichen sclerosus gevaarlijk?

Lichen sclerosus geeft een risico op huidkanker (plaveiselcelcarcinoom) van de schaamlippen of de penis. De kans hierop is heel klein. Als lichen sclerosus op kinderleeftijd ontstaat, is die kans nog kleiner. Toch is het erg belangrijk lichen sclerosus goed te behandelen om het risico op huidkanker te verkleinen. Stop daarom niet zomaar de behandeling zonder overleg met uw arts. Als u veranderingen merkt zoals wondjes, bultjes, pijn, ruwe of harde plekken, laat dit dan beoordelen door uw arts.

Is lichen sclerosus besmettelijk?

Lichen sclerosus is niet besmettelijk.

Wat is de behandeling?

Lichen sclerosus wordt behandeld met corticosteroïdzalf. Deze zalf maakt het afweersysteem, dat eigenlijk op de plaats van de klachten wat te actief is, weer rustig.

Hiermee kunnen pijn en jeuk verminderen en wordt de kans op blijvende littekens kleiner. Bij klachten wordt de zalf dagelijks gebruikt, meestal een paar weken. Zodra de klachten verdwenen zijn, kan het gebruik van de zalf worden afgebouwd naar ongeveer 2 keer per week. Dit is een onderhoudsdosering waarmee lichen sclerosus ook op de langere termijn rustig wordt gehouden.

Behalve corticosteroïdzalf kan ook gewone vette zalf voorgeschreven worden.

Lichen sclerosus die op volwassen leeftijd ontstaat, is chronisch, wat betekent dat het ondanks de behandeling niet helemaal weg gaat. Toch hoeft u geen klachten van lichen sclerosus te hebben. De meeste mensen hebben niet of nauwelijks klachten als ze de onderhoudsdosering blijven gebruiken.

Vrouwen kunnen worden verwezen naar een gynaecoloog als de ingang van de vagina zo krap wordt dat dit het seksuele contact tegenhoudt. Er kan dan gekeken worden naar mogelijkheden om de vagina wijder te maken.

Bij mannen kan, als dat nodig is, de voorhuid van de penis ruimer gemaakt worden of een besnijdenis worden gedaan.

Behandeling op andere plaatsen op het lichaam

Lichen sclerosus buiten de geslachtsdelen kan ook behandeld worden met corticosteroïdzalf. Als dat niet voldoende helpt, kan soms worden behandeld lichttherapie of met tabletten.

Psychische problemen en seksuele problemen

Het hebben van jeuk, pijn en / of littekens bij de geslachtsdelen kan veel invloed hebben op de kwaliteit van het leven, vooral op seksueel gebied. Vertel dit aan uw arts. Uw arts kan u, als dit nodig is, doorsturen naar een psycholoog of seksuoloog.

Wat kunt u zelf doen?

In beschadigde huid kan weer een nieuwe lichen sclerosus plek ontstaan. Probeer daarom de huid zo min mogelijk te beschadigen, bijvoorbeeld:

- Krab niet aan en wrijf niet over de huid.
- Gebruik bij het wassen alleen lauwwarm water en geen washandje maar de douchekop. Dep de huid daarna droog met een schone handdoek.
- Soms kan een aangepast zadel voor het fietsen bij vrouwen helpen om schuren en pijn te verminderen.

Omdat bij lichen sclerosus op de geslachtsdelen een kleine kans op huidkanker bestaat, is het belangrijk dat:

- De plekken ieder jaar door een arts worden gecontroleerd.
- U regelmatig uw huid met een spiegel bekijkt. Laat uw arts de huid controleren als:
 - U een bult ontdekt die snel groter wordt of pijn doet.
 - Er een wond ontstaat die niet geneest ondanks het gebruik van corticosteroïdzalf.

Contact

Hebt u nog vragen? De polikliniek Dermatologie is bereikbaar van maandag tot en met vrijdag tussen 8:00 en 16:00 uur.

T Sneek: 0515 - 48 89 82.

T Emmeloord: 0515 - 48 87 77.

U kunt ook via de BeterDichtbij app een vraag stellen aan de polikliniek.

Hebt u de app nog niet? De polikliniek kan u daarover meer informatie geven.

Antonius Ziekenhuis

Bolswarderbaan 1, Sneek

T 0515 - 48 88 88

Urkerweg 4, Emmeloord

T 0527 - 62 04 60

Urkerweg 1, Emmeloord

T 0527 - 48 87 77

Thuiszorg Zuidwest Friesland

Bolswarderbaan 3, Sneek

T 0515 - 46 11 00

www.mijnantonius.nl